

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๑๓๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ครูผู้สอน

ครูสุกฤณา

นกเทียน

ครูนจักษ์

สุขเจริญ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความสำคัญพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่มีส่วนพัฒนาประเทศไทยได้
๒. มีทักษะการแก้ปัญหา สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
๓. นำแนวทางในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
B.E. 2368 - 2407
King Mongkut (Rama IV)

พระราชประวัติรัชกาลที่ ๔ แห่งราชวงศ์จักรี
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ประสูติ พ.ศ. ๒๓๔๗
ขึ้นครองราชย์ พ.ศ. ๒๓๙๓ - พ.ศ. ๒๔๑๑
มีพระนามเดิมว่า เจ้าฟ้ามงกุฎ

พระราชประวัติ

ที่มาของรูปภาพ <http://historyhistorycom.blogspot.com/๒๐๑๐/๑๐/๔.html>

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระราชโอรส
ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย กับสมเด็จพระศรีสุริเยนทรา
บรมราชินี มีพระนามเดิมว่า **เจ้าฟ้ามงกุฎ**

เมื่อพระชนมายุได้ ๙ พรรษา สมเด็จพระบรมชนกนาถก็โปรดให้มีการพระราชพิธีลงทรง (พ.ศ. ๒๓๕๕) เป็นครั้งแรกที่กระทำขึ้นในกรุงรัตนโกสินทร์ ได้รับพระราชทานนามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า " **สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ามงกุฎสมมติเทวาวงศ์พงศ์อิศรภักษัตริย์** **วรขัตติยราชกุมาร** " สมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎฯ ได้เสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๓๙๔

ที่มาของรูปภาพ https://www.silpa-mag.com/history/article_๖๒๔๒๔

เมื่อได้เสด็จขึ้นครองราชย์แล้วทรงโปรดเกล้าฯ สถาปนา
สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ากรมขุนอิศเรศรังสรรค์ ขึ้นเป็น
สมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีฐานะเสมือนพระเจ้าแผ่นดินอีก
พระองค์หนึ่ง

ทรงผนวช

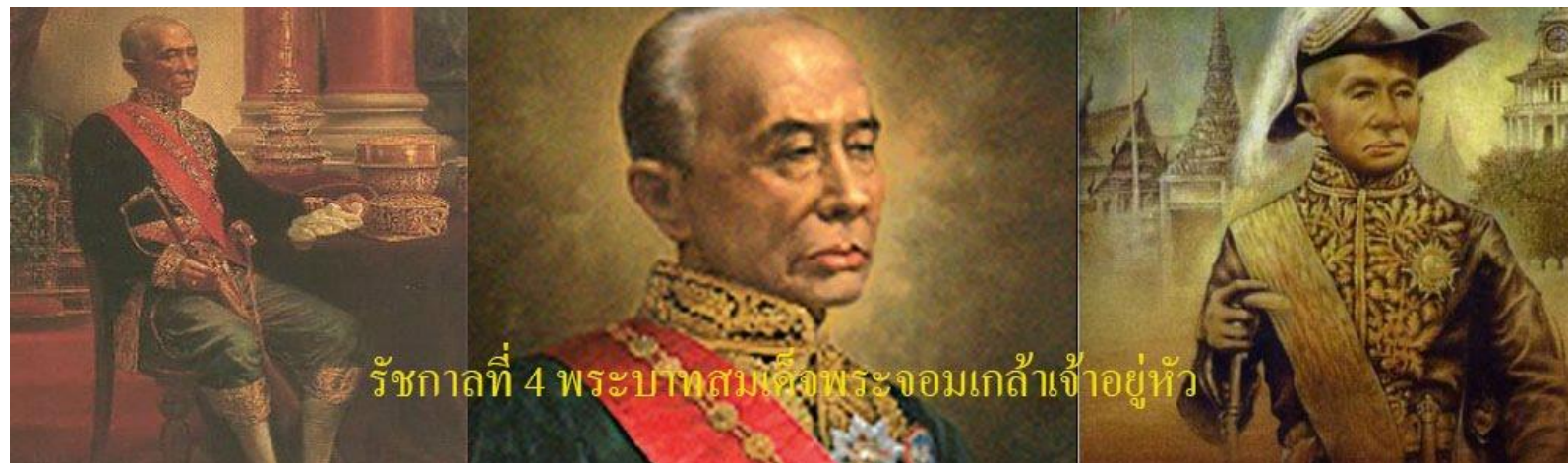

ที่มาของรูปภาพ <https://th.wikipedia.org/wiki/ไฟล์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช>

พระองค์มีพระชนมายุครบ ๑๔ พรรษา จึงทรงออกผนวชเป็นสามเณร โดยมีการสมโภชที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย แล้วแห่ไปผนวช ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

เมื่อพระองค์มีพระชนมายุ ๒๑ พรรษา จึงจะผนวชเป็นพระภิกษุโปรดให้มีเพียงพิธีอย่างย่อเท่านั้น โดยผนวช ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ครองราชย์

ที่มาของรูปภาพ <https://sites.google.com/a/samakkhi.ac.th/rachkal-thi-๔/phra-rach-prawati/phnwch>

พระองค์ทรงลาผนวชเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ซึ่งตรงกับวันจักรี และทรงรับการบรมราชาภิเษกเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ซึ่งตรงกับวันวิสาขบูชาของปีนั้น และทรงได้รับการเฉลิมพระปรมาภิไธยโดยย่อว่า **พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว**

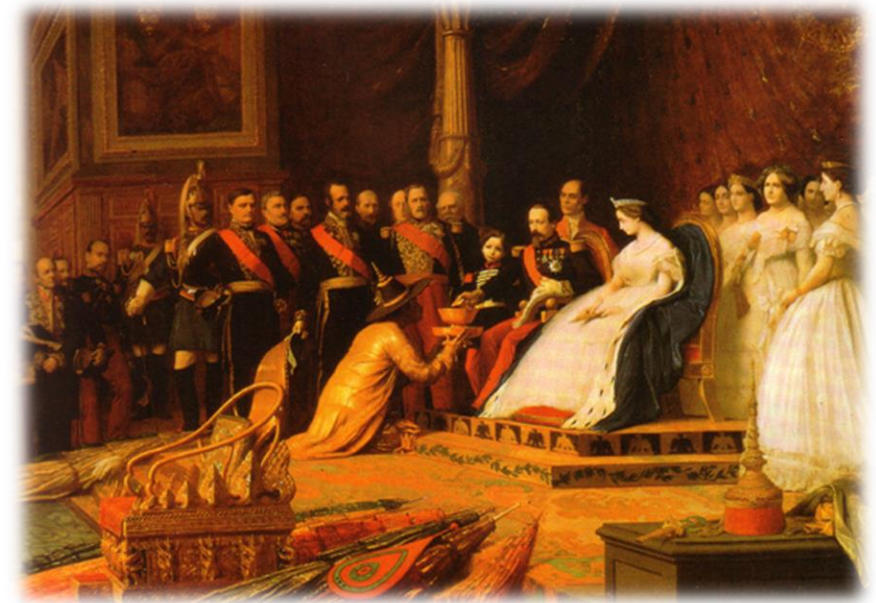
การทำนุบำรุงบ้านเมือง

การปกครอง ในรัชกาลนี้ ได้มีการปฏิรูปการปกครองเฉพาะในด้านประเพณีที่มีมาแต่เดิม ๆ อย่างเช่น ปรับปรุงประเพณีการเข้าเฝ้า มีพระบรมราชโองการให้ทุกคนสวมเสื้อเข้าเฝ้า โปรดให้ราษฎรเข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิด และถวายฎีการ้องทุกข์

การติดต่อกับต่างประเทศ

ในรัชกาลที่ ๔ นี้ มีการติดต่อกับต่างประเทศอย่างกว้างขวาง มีการทำสนธิสัญญากับนานาประเทศ เริ่มด้วยรัฐบาลอังกฤษได้ส่ง เซอร์ จอห์น เบาว์ริง เจ้าเมืองฮ่องกงในขณะนั้นเป็นอัครราชทูต

พระราชกรณียกิจ

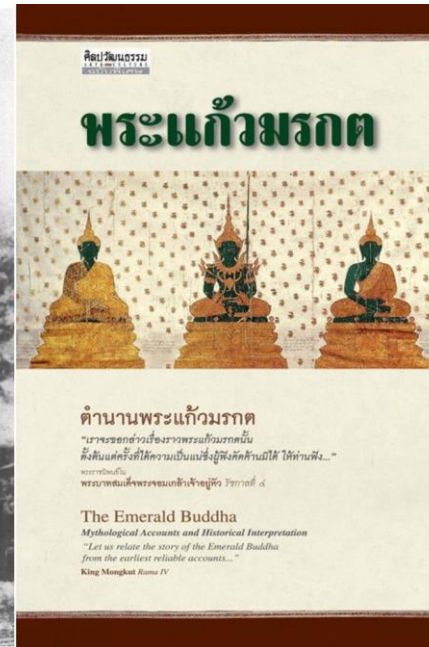
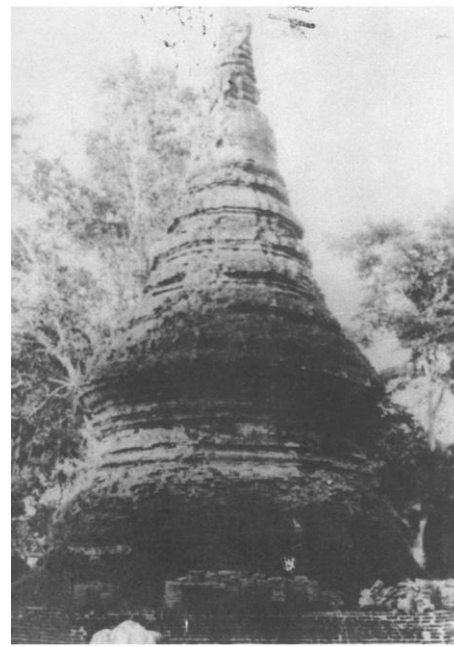
ด้านกฎหมาย

ในรัชสมัยของพระองค์ มีการลด
ภาษีอากร ลดหย่อนค่านา ยกเลิกการเก็บ
อากรตลาด เปลี่ยนเป็นเก็บภาษีโรงร้าน
เรื้อนแพจากผู้ค้าขายรายใหม่
ประกาศมิให้ตกข้าวแก่ชาวนา

ตำนานวรรณคดีพุทธศาสนา

พระองค์ทรงเอาพระทัยใส่ทำนุบำรุงเป็นอย่างดี พระราชนิพนธ์
ส่วนใหญ่เป็นประเภทร้อยแก้ว บทพระราชนิพนธ์ที่สำคัญ ได้แก่

ด้านพระพุทธรศาสนา

พระองค์ทรงฟื้นฟูพระพุทธรศาสนา
ให้รุ่งเรือง โดยทรงตั้งธรรมยุติกาวงศ์ขึ้น
เป็นนิกายใหม่ในพระพุทธรศาสนา ที่มี
ความเคร่งครัดในพระธรรมวินัยและ
ระเบียบแบบแผน ด้านพระพุทธรศาสนา

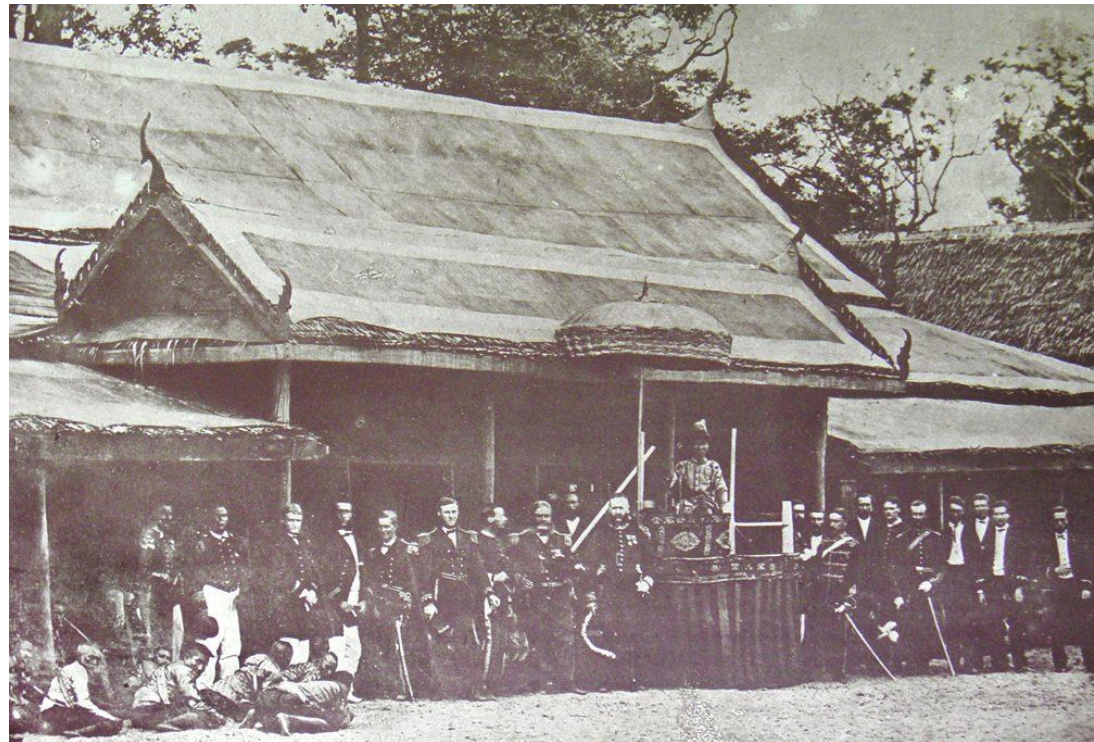

ด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

พระองค์โปรดเกล้าให้ชาวต่างประเทศรับราชการเป็นกงสุลไทย เช่น เซอร์ จอห์น เบาริง อัครราชทูตของสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียแห่งสหราชอาณาจักร สมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียแห่งประเทศอังกฤษ เข้ามาทำสนธิสัญญากับประเทศไทยเป็นชาติแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๓๙๘ ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น "พระยาสยามานุกุลกิจสยามมิตรมหายศ" เป็นกงสุลไทยประจำกรุงลอนดอน

ด้านวิทยาศาสตร์

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นนักดาราศาสตร์ไทย
ทรงการคำนวณการเกิดสุริยุปราคาเต็มดวงได้อย่างแม่นยำในวันที่ ๑๘
สิงหาคม พ.ศ.๒๔๑๑ ล่วงหน้า ๒ ปี
และได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อม
เชิญทูตฝรั่งเศสและสิงคโปร์
ทอดพระเนตรสุริยุปราคาครั้งนั้น

วีดิทัศน์

สุริยุปราคา ที่หว้ากอ

ร.๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ฉลองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๓๘
ในพระบรมราชูปถัมภ์

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง สूरียุปราคา ที่หว่ากอ

ร.๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เผยแพร่โดย มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้านดาราศาสตร์

ทรงเป็นนักโหราศาสตร์อีกด้วย ทรงแต่งตำราทางโหราศาสตร์ที่เรียกว่า “**เศษพระจอมเกล้า**” ซึ่งเป็นอีกหนึ่งตำราที่ได้รับการยอมรับว่าแม่นยำและทรงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติว่าทรงเป็น “**พระบิดาแห่งโหราศาสตร์ไทย**”

คำถามชวนคิด

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีความสำคัญอย่างไร ต่อคนไทย

๕ ขนปฐบัต

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔

เรื่อง

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

นักเรียนทำใบงานที่ ๔
เรื่อง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานและให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๒. ครูเดินดูความเรียบร้อยและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๔

เรื่อง

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว

ใบงานที่ ๔ เรื่อง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง บุคคลสำคัญที่คนไทยไม่เคยลืม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ที่มีส่วนพัฒนาประเทศไทย แล้วบันทึกลงในแผนภาพ

๑) พระมหากษัตริย์พระองค์นี้ มีพระนามว่าอย่างไร
และทรงประกอบพระราชกรณียกิจที่สำคัญให้กับ
ประเทศไทยอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๒) ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องใด

.....
.....

๓) นักเรียนจะนำแบบอย่างที่ดีของพระองค์ไปปฏิบัติอย่างไร

.....
.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๔

เรื่อง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เฉลยใบงานที่ ๔

เรื่อง

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว

เฉลยใบงานที่ ๔ เรื่องพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๑) พระมหากษัตริย์พระองค์นี้ มีพระนามว่าอย่างไร และทรงประกอบพระราชกรณียกิจที่สำคัญให้กับประเทศชาติอย่างไร

ตอบ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้เริ่มเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับชาติตะวันตกอย่างจริงจัง

๒) ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องใด

ตอบ ทรงใฝ่ศึกษาหาความรู้ โดยทรงนำวิทยาการตะวันตกมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น ทรงแสดงการคำนวณการเกิดสุริยุปราคาได้แม่นยำ

๓) นักเรียนจะนำแบบอย่างที่ดีของพระองค์ไปปฏิบัติอย่างไร

ตอบ เป็นผู้ขยันหมั่นเพียรในการศึกษาหาความรู้ โดยต้องทุ่มเทศึกษาให้เป็นผู้รู้จริง

สรุปบทเรียน

รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นสมัยแรกของการเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองเพื่อความทันสมัย ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้เห็นว่าไทยเป็นประเทศที่มีอารยธรรมและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ตลอดระยะเวลา ๑๗ ปี ที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงครองราชย์ ได้ทรงปกครองประเทศด้วยพระปรีชาสามารถ ทรงเป็นทั้งพระเจ้าแผ่นดินและผู้นำ คณะก้าวหน้า ในหมู่ชาวต่างประเทศต่าง ๆ นิยมเรียกขานพระองค์ว่า “ **คิงส์มงกุฎ** ” พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงไว้ซึ่งทศพิธราชธรรม ทรงบริหารแผ่นดิน บำเพ็ญพระราชกรณียกิจใหญ่น้อย ทรงทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้า เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นล้นพ้น

บทเรียนครั้งต่อไป

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๕

เรื่อง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th